

Hizmet İçi Eğitime Katılan Lise Öğretmenlerinin Yaşam Boyu Öğrenmeye Yönelik Yeterlik Algıları

Perceived Lifelong Learning Competencies of High School Teachers Attending an In-Service Teacher Training Seminar

A. Selcen ARSLANGİLAY*

Öz

Bilgi çağında var olabilmek ve başarı elde edebilmenin en gerekli öğelerinden biri olan yaşam boyu öğrenme, öğrenme-öğretme sürecinin en önemli paydaşlarından olan öğretmenlerin mutlaka sahip olması gereken yeterliklerdendir. Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterliğine sahip olmaları, yetiştirecekleri ve rol model olacakları öğrenciler için büyük önem arz etmektedir. Bu çalışmada, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2015-2016 eğitim öğretim yılında Mersin Hizmet İçi Eğitim Enstitüsünde düzenlenen “Öğrenme-Öğretme Kuram ve Yaklaşımları” konulu hizmet içi eğitim seminerine katılan 83 öğretmenin yaşam boyu öğrenmeye yönelik yeterlik algılarını belirlemek amaçlanmıştır. Tüm çalışma grubuna ulaşıldığı için örneklem seçimi yapılmayan araştırmada veriler, araştırmacı tarafından eklenen demografik bilgi gerektiren sorular ve Uzunboylu ve Hürsen (2011) tarafından geliştirilen “Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlik Algı Ölçeği” ile toplanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre genel olarak öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeye yönelik yeterlik algıları yüksek seviyededir. Aynı zamanda öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlik algıları ile cinsiyet, kıdem ve mezun olunan fakülte türü arasında anlamlı bir farklılık yoktur. Bu tür ölçeklere ek olarak beceri ölçeği ölçme araçlarının kullanılması ve karma desenli çalışmalar yapılması ile daha derin ve ayrıntılı bulgulara ulaşılabileceği düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Lise öğretmenleri, yaşam boyu öğrenme, yeterlik algısı, hizmet içi eğitim.

Abstract

Lifelong learning, which is one of the most important components of being successful in the knowledge era, is among the competencies a teacher must have. It is of great importance for teachers to have lifelong learning competencies considering their students' needs. In this study, we aim to evaluate perceived lifelong learning competencies of 83 high school teachers who attended the in-service teacher training seminar titled “Learning-Teaching Theories and Approaches” at Mersin In-Service Training Institute in the 2015-2016 academic year. All seminar participants were included in the study. The data were collected through the demographic questions added by the researcher and “Lifelong Learning Competence Scale” developed by Uzunboylu and Hürsen (2011). The results of the study showed that the perceived lifelong learning competency levels of the teachers were high. Moreover, no meaningful difference related to gender, major, and length of service was found. It is suggested that in addition to using these kinds of scales, other evaluation tools and using mixed methods could help in reaching more detailed and deeper findings.

Key words: High school teachers, lifelong learning, perceived competences, in-service teacher training seminar.

Gönderilme Tarihi: 04.10.2017

Kabul Tarihi: 19.11.2017

* Dr., Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Programları ve Öğretim Ana-bilim Dalı, aslihanselcen@yahoo.com

Giriş

Küreselleşmenin de etkisiyle bireylerin çağın hızla değişen şartlarına uyum sağlayabilmelerinin önemi artmıştır. Başarının temel anahtarı ise bireyleri çağın gereklerine uygun yetiştirmek ve değişen hayat şartlarına uyum sağlayabilmeleri için hazır hale getirmektir. Bu amaçla yola çıkan Avrupa Birliği (AB) de çağa uyum sağlayacak bireylerin yetiştirilmesi açısından yaşam boyu öğrenme ve bilgi toplumu kavramlarını öne çıkarmakta, özellikle 1994 yılından beri “bilgi toplumu” olarak adlandırılan günümüz toplumlarını, bunlara yönelik hazırlanacak uygun eğitim politikalarının genel çerçevesi olarak ele almaktadır. 2000 yılı Lizbon Stratejisi ile eğitim politikalarına da yön veren AB, eğitim stratejisinin temel noktasını “yaşam boyu öğrenme” olarak vurgulamıştır (Arslan-Cansever, 2009). Bir OECD üyesi olan ülkemizde ise 1960 yılında yaşam boyu öğrenme yeni bir kavram olarak eğitim sistemine girmiş ve özellikle 2000’li yıllardan itibaren bu konuya ilgi gösterilerek Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü kurulmuştur (Güleç, Çelik ve Demirhan, 2012). Ayrıca, 9. Kalkınma Planı göz önünde tutularak, 2009-2013 dönemi Hayat Boyu Öğrenme Strateji Belgesi hazırlanıp kabul edilmiştir. 2014-2018 yılı Strateji Belgesi ve Eylem Planı ile de ülkemiz için yaşam boyu öğrenmeyi güçlendirecek eğitim politikaları ve öncelikler ile mevcut durum üzerinde çalışmalar yapılması, yaşam boyu öğrenmeye verilen önemi göstermektedir (HBÖGM, 2015).

Yaşam boyu öğrenmenin asıl çıkış noktası, öğrenmenin ömür boyu ve beşikten mezara devam eden bir süreç olmasıdır (Hargreaves, 2004). Bireyin bulunduğu her yer ve zamanda uygulanabilecek ve yaş, zaman, yer gibi sınırlılıkların olmadığı (HBÖGM, 2015) sürekli devam eden bu süreçte bireyler bilgi ve becerilerini muhafaza eder ve geliştirirler. Bu açıdan yaşam boyu öğrenmenin temel amacı bireylerin kendi potansiyellerini en üst seviyeye çıkarmak ve dolayısıyla da yaşam kalitelerini artırmaktır (Demirel, 2009).

Hızla değişen yaşam koşullarına uyum sağlayabilmek için tüm bireylerin belirli yaşam boyu yeterliklere sahip olmaları gerektiği gerçeği, öğrencilerini yetiştirecek ve onlara rol model olacak öğretmenlerin de bu yeterliklere sahip olmasının önemini vurgulamaktadır. Zaten artık öğretmen yeterlikleri, günümüzde geleneksel alan, pedagojik ve kültürel yeterliklere ek olarak; alan, program, sosyokültürel, duygusal, iletişim, bilgi ve teknoloji, çevresel ve yaşam boyu öğrenme yeterlikleri ile ifade edilmektedir (Yazçayır ve Selvi, 2015).

18 Aralık 2006 tarihinde Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin tavsiye kararı ile zaten 2000 Lizbon Avrupa Konseyinde hedeflenen yaşam boyu öğrenme yeterlikleri için Avrupa Anahtar Yeterlikler Çerçevesi oluşturulmuş ve 30 Aralık 2006 tarihinde Avrupa Birliği Resmi Gazetesinde yayımlanmıştır. Sekiz başlıkta belirlenen ana yeterlikler; bilgi, beceri ve tutumların birleşimi olarak her bireyin kendini tamamlama ve geliştirme, sosyal içme ve gelişim ile aktif vatandaşlık için sahip olmaları gereken özelliklerdir. Yeterliklerin hepsinin eşit derecede önemli olduğu ve ancak bu yeterliklere sahip olunduğu takdirde bilgi toplumunda başarılı bir hayat sürülebileceği vurgulanmaktadır. Birey eğer dil, okuryazarlık, matematik-fen konularında ve bilgi-iletişim teknolojilerinde temel yeterliklere sahipse bunlar öğrenmeye temel oluşturacak ve öğrenmeyi öğrenme yeterliği ile birlikte tüm öğrenme etkinlikleri desteklenecektir. Sekiz yeterliğin hepsinde problem çözme, riskleri değerlendirme, eleştirel düşünme, yaratıcılık, girişimcilik, karar verme ve duyguların yapıcı yönetimi rol oynamakta ve ana yeterlikler çerçevesine uygulanmaktadır. Bu yeterlikler ve kısa tanımları şu şekilde açıklanabilir (European Communities, 2007; Official Journal of the European Union, 2006):

1. **Anadilde iletişim yeterlikleri:** Bireylerin eğitim-öğretimde, işte, evde ve boş zamanlarında sözlü ve yazılı olarak (dinleme, konuşma, okuma ve yazma) kavram, düşünce, duygu ve gerçekleri uygun ve yaratıcı bir biçimde ifade edebilmesidir.
2. **Yabancı dillerde iletişim yeterlikleri:** Anadilde iletişim yeterlikleriyle aynı özelliklerin bireylerin ihtiyaç ve isteklerine göre ifade edilmesi ve ek olarak da kültürler arası anlayış yeterliğinin bulunmasıdır.
3. **Matematiksel ve fen/bilim ve teknoloji ile ilgili temel yeterlikler:** Matematiksel yeterlikler günlük hayatta karşılaşılan pek çok sorunun çözümü için matematiksel düşünmeyi uyarılama yeterlikleri; fen/bilim yeterlikleri dünyayı açıklamak için gerekli bilgi ve yöntemleri

kullanabilme yeteneği ve isteğidir. Teknoloji yeterliği ise kişinin istek ve ihtiyaçlarına göre bu bilgilerin kullanımı yeterliklerini içermektedir.

4. **Dijital yeterlikler:** Bilgi toplumu teknolojilerinin iş hayatı, boş zaman ve iletişim için güvenli ve eleştirel bir düzeyde kullanımını içerir. Bu yeterlik alanı, bilgi iletişim teknolojilerinin ana becerileri ile desteklenmekte; bilgisayarların bilgi elde etme, bilgiye erişme, saklama, üretme ve değiştirmesini sağlayan ve internet yoluyla işbirlikçi ağlarla iletişim ve işbirliğine yönelebilen yeterliklerine vurgu yapar.
5. **Öğrenmeyi öğrenme yeterlikleri:** Kişinin kendi öğrenmesini, zamanı ve bilgiyi etkili kullanarak düzenleyebilmesidir.
6. **Sosyal yeterlikler ve vatandaşlıkla ilgili yeterlikler:** Kişisel, kişilerarası ve kültürlerarası yeterlikleri içeren ve özellikle kültürel farklılığın yoğun olduğu toplumlarda, hem sosyal hem de çalışma hayatına etkili bir şekilde katılım sağlayabilme yeterliklerini içerir.
7. **Girişimcilik yeterlikleri:** Bireyin yaratıcılık, inovasyon ve risk alma özelliklerine de sahip olarak fikirlerini eyleme dönüştürebilme yeteneğidir.
8. **Kültürel farkındalık ve ifade yeterlikleri:** Bireylerin sahne sanatları, müzik, edebiyat ve görsel sanatlar alanlarında duygu, deneyim ve düşüncelerini yaratıcı bir şekilde ifade edebilme yeterliklerini vurgular.

Bahsi geçen ve Avrupa Birliği Eğitim ve Öğretim 2010 Çalışma Programında da yer alan bu yeterliklere öğretmenlerin sahip olmaları, öğrencilerinin sürekli gelişimine destek sağlayacağı için önem taşımaktadır (Selvi, 2011).

“Hayat Boyu Öğrenme Konusunda Yayımlanan Tez ve Makalelere İlişkin Bir İçerik Analizi: 2000-2015” isimli çalışmaları ile Yüksel, Gündoğdu, Akyol ve Akar-Vural (2016); Türkiye’de yaşam boyu öğrenme konusunun 2013 yılından beri arttığını ve 2004 yılından önce bu konuda yayınlar yapılmadığını belirtmişlerdir. Bu konudaki çalışmaların büyük oranda algı ve tutumları incelemek için yapıldığını belirten Yüksel vd. (2016) yaşam boyu öğrenme konusunda lisansüstü öğrenciler, veliler ve okul öncesi ile ilgili araştırmaların bulunmadığını da vurgulamışlardır.

Yaşam boyu öğrenme ile ilgili alan yazında genellikle öğretmen adayları, öğretmenler, öğretim elemanları ve üniversite ya da meslek yüksekokulu öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme “yeterlik algıları” ve “eğilimlerinin” ve bunların çeşitli değişkenlerle ilişkilerinin çalışıldığı görülmektedir. İlköğretim sınıf ve branş öğretmenlerinin (Bozat, Bozat ve Hürsen, 2014; Şahin ve Arcagök, 2014; Yıldırım, 2015), ortaöğretim öğretmenlerinin (Selvi, 2011; Uzunboylu ve Hürsen, 2013) yaşam boyu öğrenme yeterlik algılarının bazı değişkenler açısından incelenmesine yönelik çalışmaların yanı sıra yine öğretmenlerin yaşam boyu yeterlik algıları ve bilgi-iletişim teknolojilerini kullanma becerileri üzerine (Özdamlı ve Özdal, 2015) araştırma yapıldığı da görülmüştür. Öğretmenlerin yanı sıra, öğretmen yetiştiren fakültelerde çalışan öğretim elemanlarının da yaşam boyu öğrenme yeterlik algılarının da bazı değişkenlere göre incelendiği görülmektedir (Yavuz-Konokman ve Yanpar-Yelken, 2014).

Alan yazında karşımıza çıkan bir diğer çalışma alanı da yaşam boyu “eğilimlerin” belirlenmesi ve yaşam boyu eğilimler ve farklı değişkenlerin incelenmesidir. Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin bazı değişkenler açısından incelenmesini amaçlayan araştırmaların (Ayaz ve Ünal, 2016; Kuzu, Demir ve Canbolat, 2015; Yaman ve Yazar, 2015) yanı sıra “öğretmenlerin bireysel yenilikçilik düzeyleri ile yaşam boyu öğrenme eğilimleri” (Kılıç ve Ayvaz-Tuncel, 2014), “yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin mesleki öz yeterlik algıları ile ilişkisi” (Ayra ve Kösterelioğlu, 2015) ve yine “yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve eğitim teknolojisi standartları özyeterlikleri”nin (Özçiftçi ve Çakır, 2015) incelendiği araştırmalar bulunmaktadır.

Alan yazında öğretmenlik mesleğine yakın zamanda adım atacak olan öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme yeterlik algıları ve eğilimleri konusunda araştırmalara da rastlanmaktadır. Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenmeye yönelik “anahtar yeterlikleri” (Şahin, Akbaşlı ve Yanpar-Yelken, 2010), yaşam boyu öğrenme yeterlik “algıları” (Gencel-Evin, 2013; Kılıç, 2014; Oral

ve Yazar, 2015; Uzunboylu ve Selçuk, 2016) ve yaşam boyu öğrenmeye yönelik “görüşleri”ne (İzci ve Koç, 2012) yönelik araştırmalar vardır. Yine öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme “eğilimleri” (Tunca, Alkın-Şahin ve Aydın, 2015; Yalız-Solmaz ve Aydın, 2016) ile yaşam boyu öğrenme “seviyeleri” ve bilgi okuryazarlık becerileri arasındaki ilişkiyi inceleyen (Yalız-Solmaz, 2017) araştırmalar bulunmaktadır. Yaşam boyu öğrenmenin her yaş ve eğitim seviyesinde mümkün olduğu göz önünde tutularak üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme “eğilimleri” (Diker-Coşkun ve Demirel, 2012) ve meslek yüksekokulu öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme “yeterlikleri”nin (Karakuş, 2013) de alan yazında “yaşam boyu öğrenme” hakkında çalışılan konular oldukları söylenebilir.

“Yaşam boyu öğrenme anlayışının bir gereği olan hizmet içi eğitimlere” (Bilasa ve Arslangilay, 2016, s. 1058) katılan öğretmenlerin, bu yeterliğin farkına varmış oldukları düşünülmüş ve kendilerinin yaşam boyu öğrenme yeterliklerini ortaya çıkarmak, hizmet içi eğitimlerin planlanması ve amacına ulaşmasında politika geliştiricilere ve karar vericilere yol göstereceği düşünülmüş lise öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme yeterlik algılarını betimlemek amaçlanmıştır. Dolayısıyla bu araştırmanın amacı; Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2015-2016 eğitim-öğretim yılında (21-25 Mart 2016) Mersin’de düzenlenen “Öğrenme-Öğretme Kuram ve Yaklaşımları” konulu hizmet içi eğitim kursuna yapılan başvurular arasından seçilerek katılan 83 gönüllü öğretmenin yaşam boyu öğrenme yeterlik algı düzeylerini ortaya koymaktır.

Amaç

Bu araştırmanın amacı hizmet içi eğitim seminerine başvurarak ve başvurular arasından seçilerek katılan lise öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme yeterlik algılarını belirli değişkenler açısından belirlemektir. Bu temel amaç doğrultusunda aşağıdaki araştırma sorularına yanıt aranmıştır:

- Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlik algıları genel olarak ve alt faktörlerde ne düzeydedir?
- Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlik algıları düzeyi;
 - ✓ Cinsiyet, mesleki kıdem ve mezun olunan fakülteye göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Yöntem

Araştırma modeli

Betimsel nitelikteki bu çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, geçmişte ya da hâlihazırda var olan bir durumu, olay ya da bireyleri olduğu gibi tanımlamaya çalışılan araştırma yaklaşımlarından biridir (Karasar, 2014, s. 77). Araştırmada öğretmenlerin ölçek maddelerine vermiş oldukları yanıtlar üzerinden yaşam boyu öğrenmeye yönelik yeterlik algıları çeşitli değişkenlere göre incelenmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2015-2016 eğitim-öğretim yılında (21-25 Mart 2016) Mersin’de düzenlenen “Öğrenme-Öğretme Kuram ve Yaklaşımları” konulu hizmet içi eğitime katılan 83 öğretmen oluşturmaktadır. Öğretmenlerin kişisel bilgilerinin elde edildiği demografik soruların yanıtlarına göre çalışmaya katılan öğretmenlerin demografik bilgileri Tablo 1’de sunulmuştur:

Tablo 1*Çalışma Grubunun Demografik Bilgileri*

Mezuniyet Cinsiyet		Kıdem												Toplam	
		0 - 5 Yıl		6 - 10 Yıl		11 - 15 Yıl		16 - 20 Yıl		21 - 25 Yıl		26 Yıl +			
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Eğitim Fakültesi	Erkek	2	2.41	4	4.82	7	8.43	10	12.05	2	2.41	0	0.00	25	30.12
	Kadın	5	6.02	0	0.00	2	2.41	3	3.61	2	2.41	1	1.20	13	15.66
Diğer Fakülteler	Erkek	3	3.61	2	2.41	6	7.23	8	9.64	12	14.46	0	0.00	31	37.35
	Kadın	3	3.61	3	3.61	1	1.20	3	3.61	4	4.82	0	0.00	14	16.87
Toplam		13	15.66	9	10.84	16	19.28	24	28.92	20	24.10	1	1.20	83	100

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin %67.47'sinin erkek, %32.53'ünün kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Öğretmenlerin mesleki kıdemleri incelendiğinde, yaşam boyu öğrenmenin önemli bir ögesi olan hizmet içi eğitime katılan öğretmenlerin en büyük çoğunluğunun (%28.92) 16-20 yıl kıdeme sahip olan öğretmenlerden oluşması, emekliliklerine diğer öğretmenlere görece daha az zaman kalmış olmasına rağmen, Milli Eğitim Bakanlığı, Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü tarafından yapılan ihtiyaç analizi anketini dolduran ve analiz sonucunda açılan hizmet içi eğitim seminerine başvurarak, başvurular arasından seçilip eğitime gönüllü olarak gelen bu öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeyi önemsediklerini gösterdiği düşünülebilir. Araştırma açısından kayda değer bir veri olan bu durumu takiben 21-25 yıl kıdeme sahip öğretmenleri (%24.10), 11-15 yıl kıdeme sahip öğretmenler (%19.28) takip etmekte ve sırasıyla 0-5 yıl (%15.66), 6-10 yıl (%10.84) ve 26 yıl ve üstü (%1.20) kıdeme sahip olan öğretmenler izlemektedir. Yine öğretmenlerin %45.78'i eğitim fakültesi mezunu iken, %54.22'si diğer fakültelerden (Fen-Edebiyat, Açık Öğretim Fakültesi, Beden Eğitimi Meslek Yüksek Okulu) mezun olmuştur. Bu durum hizmet içi eğitime katılan öğretmenlerin neredeyse yarısının eğitim fakültesi mezunu iken, diğer yarısının da öğretmenlik mesleğine kaynak teşkil eden diğer fakültelerden mezun olduklarını göstermektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin branşları ise Tablo 2'de sunulmuştur:

Tablo 2*Çalışma Grubunun Branşları*

Branş	Erkek	Kadın	Toplam	
	N	N	N	%
Müzik	0	1	1	1,20
Biyoloji	2	1	3	3,61
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	5	0	5	6,02
Coğrafya	7	0	7	8,43
Felsefe	2	2	4	4,82
Türk Dili ve Edebiyatı	14	11	25	30,12
Beden Eğitimi	3	0	3	3,61
PDR	1	3	4	4,82
Fizik	6	0	6	7,23
Görsel Sanatlar	0	1	1	1,20
Matematik	5	3	8	9,64
İngilizce	4	4	8	9,64
Tarih	3	0	3	3,61
Almanca	0	1	1	1,20
Bilişim	2	0	2	2,41
Kimya	2	0	2	2,41
Toplam	56	27	83	100

Tablo 2 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenler arasında en fazla katılım oranının %30.12 ile Türk Dili ve Edebiyatı branşında, en az katılım oranının da %1.20 ile Müzik, Görsel Sanatlar ve Almanca branşlarında olduğu görülmektedir.

Veri Toplama Aracı ve Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri araştırmacı tarafından eklenen demografik sorular ve “Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlik Algı Ölçeği” (YBÖYAÖ) ile toplanmıştır. Araştırmacı tarafından verilen hizmet içi eğitimde yapılan araştırmada, katılımcı öğretmenlere araştırmanın amacı açıklanmış ve elde edilecek sonuçların hangi amaçla kullanılacağı belirtilmiş ve tüm anketler araştırmacı tarafından uygulanmıştır.

Araştırmada kullanılan demografik sorular araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyet, mesleki kıdem ve mezun oldukları fakülte gibi özelliklerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Araştırmanın ana veri toplama aracı olan “YBÖYAÖ”, Uzunboyu ve Hürsen (2011) tarafından geliştirilmiştir. Rastgele seçilen 300 ortaokul öğretmenine uygulanan ölçeğin faktör analizi ile hesaplanan yapı geçerliği analiz sonucuna göre ölçek 6 alt boyut ve 51 maddeden oluşmuştur. Ölçeği oluşturan 6 alt boyut: “öz yönetim-öğrenmeyi öğrenme-inisiyatif ve girişimcilik-bilgiyi elde etme-dijital ve karar verebilme yeterlikleri” olarak belirlenmiş ve 5’li Likert tipi derecelendirme ölçeği ile “Tam-Çok-Orta-Az-Hiç” seçeneklerinden oluşturulmuştur. Söz konusu ölçeğin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı 0.95 olarak hesaplanmıştır (Uzunboyu ve Hürsen, 2011). Araştırmada ölçeğin kullanılmasına dair ölçek sahiplerinden gerekli izin alınmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada kullanılan verilerin analizi için kullanılan yöntemler şunlardır:

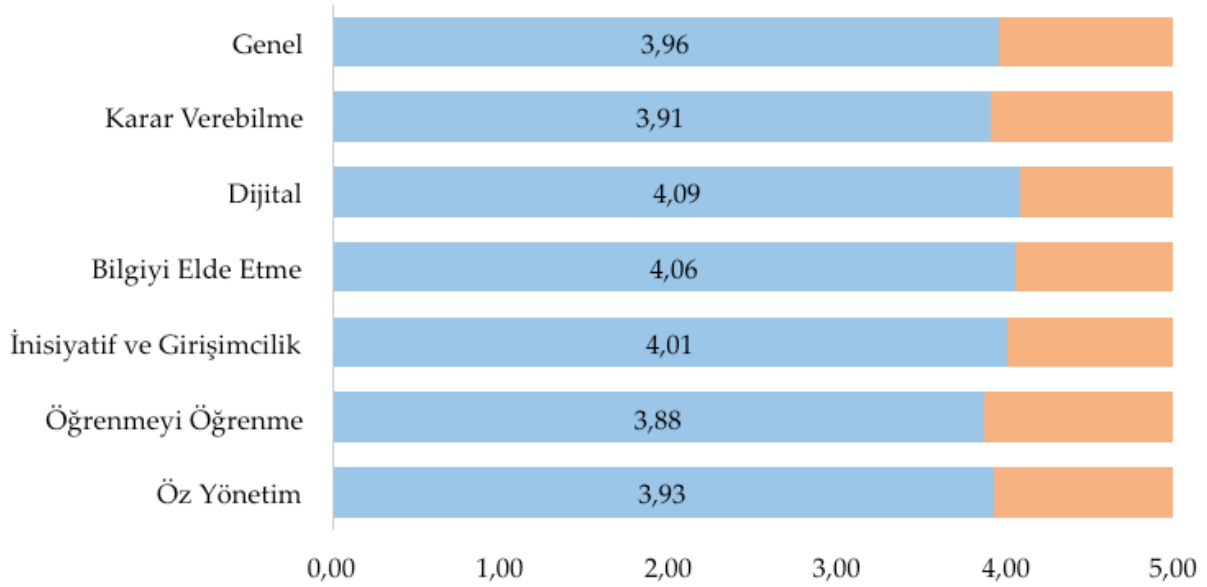
1. Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre yaşam boyu öğrenme yeterlik algı düzeylerinin belirlenmesinde bağımsız gruplar t-Testi,
2. Öğretmenlerin mezun olduğu fakülteye göre yaşam boyu öğrenme yeterlik algı düzeylerinin belirlenmesinde bağımsız gruplar t-Testi,
3. Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre yaşam boyu öğrenme yeterlik algı düzeylerinin belirlenmesinde Kruskal Wallis H-Testi.

Bulgular ve Yorum

Bu bölümde araştırma sorularına cevaplar aranmıştır. Aşağıda bu sorular ve cevaplarına sırasıyla yer verilmiştir.

1. Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlik algıları genel ve alt faktörlerde ne düzeydedir?

Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlik algılarının ölçeğe vermiş oldukları yanıtlara göre ölçeğin genelinden alınan puanlar ile alt faktörlerine ilişkin puanlar aşağıda Grafik 1’de sunulmuştur:

Grafik 1. Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlik Algı Ölçeğinden Alınan Puanlara Göre Öğretmenlerin Genel Durumu

Grafik 1 incelendiğinde katılımcı öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlik algılarının genel olarak yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. Alt faktörler bazında incelendiğinde sırasıyla “Dijital”, “Bilgiyi Elde Etme” ve “İnisiyatif ve Girişimcilik” yeterliklerinin diğerlerine göre göreceli daha yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmaktadır. Bunun yanında “Öğrenmeyi Öğrenme”, “Karar Verebilme” ve “Öz Yönetim” alt faktörlerinin yüksek olmasına rağmen diğerlerine göre göreceli olarak en düşük faktör oldukları gözlenmiştir. Şahin ve Arcagök’ün (2014) araştırma bulgularında da öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme genel yeterlik algıları yüksek düzeydedir ve alt boyutlar da birbirlerine yakın değerlere sahiptir; dolayısıyla bu araştırmanın bulgularıyla benzerlik göstermektedir. Aynı ölçeği Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde bir özel ilköğretim okulunda çalışan 102 öğretmene uygulayan Özdamlı ve Özdağ’ın (2015) araştırması sonucunda; öğretmenlerin “İnisiyatif ve Girişimcilik” yeterlikleri en yüksek

oldukları yeterlik alanı; “Dijital Yeterlikler” ise en düşük yeterlik seviye alanları olarak belirlenmiştir. Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlik algılarının “iyi” sınırlarda olduğu belirlenmiştir. Özdamlı ve Özdal’ın (2015) araştırma bulguları, en düşük yeterliğin “Dijital Yeterlikler” olarak belirlenmesi açısından bu çalışmanın bulgusuyla örtüşmemektedir. Günümüzde ana sınıflarından başlayarak dijital yeterliklerin kazandırılmasının öğretim programlarına girdiği düşünüldüğünde öğretmenlerin bu yeterliklere sahip olmasının gerekliliği daha da önem kazanmaktadır. Örneğin; Dinçer’in (2017) yaptığı çalışmada ortaokul öğrencilerinin dahi büyük çoğunluğunun temel bilgisayar okuryazarı olması, öğretmenlerin bu konuda çok daha yetkin olmaları gerektiğini göstermektedir. Bu açıdan öğretmen yetiştirme sisteminin de bu becerilerin kazandırılmasına yönelik düzenlenmesinin önemi günümüzde daha önemli hale gelmiştir. Bu anlamda öğretmen adayları üzerinde ülkemiz bağlamında alan yazında dijital yeterlik ve okuryazarlık kavramlarının ölçülme çabası görülmektedir (Üstündağ, Güneş ve Bahçivan, 2017; Dağhan, Kibar, Çetin, Telli ve Akkoyunlu, 2015).

Özdamlı ve Özdal’ın araştırma sonuçları öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlik algılarının “iyi” sınırlarda çıkmış olması ile bu araştırmanın bu konudaki bulgusuna benzerlik göstermektedir. Yıldırım’ın (2015) araştırma sonuçları, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlik algılarının yüksek olduğunu göstermektedir. Alt boyutlar arasında az fark bulunan araştırmada, öğretmenlerin kendilerini en yeterli buldukları alt boyut “Bilgiyi Elde Etme”, en yetersiz gördükleri alt boyut ise “Öz Yönetim”dir. Bu bulgular araştırma bulgularına benzerlik göstermektedir. Yine araştırmanın bu bulgusuyla paralel olarak; Bozat, Bozat ve Hürsen’in (2014) araştırma bulgularına göre; öğretmenler kendilerini tam anlamıyla yeterli hissetmektedirler. Aynı şekilde Şahin ve Arcagök’ün (2014) araştırma sonuçları, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlik düzeylerinin yüksek olduğunu göstermekte ve araştırma bulgularıyla örtüşmektedir. Öğretmenler kadar üniversitelerin de bireyleri yaşam boyu öğrenme yeterlik algıları konusunda yetiştirmesinin gerekliliğinin vurgulandığı araştırmalarında Yavuz-Konokman ve Yanpar-Yelken (2014), öğretim elemanlarının yaşam boyu öğrenme yeterliklerine yüksek düzeyde sahip oldukları sonucuna ulaşmışlardır. Geleceğin öğretmenleri olarak öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenmeye yönelik algılarını incelediği araştırmasıyla Kılıç (2014) öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenmeye bakış açılarının ortalama bir düzeyde olduğunu belirtmiştir. Bu durum araştırma bulgularıyla örtüşmemektedir.

2. Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlik algıları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlik algılarının cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği Tablo 3’de verilmiştir:

Tablo 3*Çalışma Grubunun Cinsiyete Göre Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlik Algı Düzeylerinin t-Testi Sonuçları*

Boyut	Cinsiyet	N	X	S	Sd	t	p
Öz Yönetim	Erkek	56	3.86	.66	81	1.324	.189
	Kadın	27	4.06	.59			
Öğrenmeyi Öğrenme	Erkek	56	3.85	.70	81	.477	.635
	Kadın	27	3.93	.54			
İnisiyatif ve Girişimcilik	Erkek	56	4.00	.68	81	.137	.891
	Kadın	27	4.02	.52			
Bilgiyi Elde Etme	Erkek	56	4.01	.77	81	.687	.494
	Kadın	27	4.13	.64			
Dijital	Erkek	56	4.09	.84	81	.079	.938
	Kadın	27	4.08	.77			
Karar Verebilme	Erkek	56	3.89	.80	81	.318	.751
	Kadın	27	3.94	.64			
Genel	Erkek	56	3.94	.63	81	.633	.528
	Kadın	27	4.02	.53			

Tablo 3 incelendiğinde öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlik algıları cinsiyet açısından anlamlı bir fark göstermemektedir ($t_{(81)}=.633$, $p>.05$). Buna göre, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlik algılarının kadın ve erkek öğretmenler açısından benzer özellikler gösterdiği söylenebilir. Hem erkek hem kadın öğretmenlerin yüksek düzeyde ($X_{(E)}=3.94$; $X_{(K)}=4.02$) yaşam boyu öğrenme yeterlik algılarına sahip oldukları bulgusuna ulaşılmaktadır. Alt faktörler açısından bakıldığında da yine cinsiyet açısından anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Bu bulgu; Şahin, Akbaşlı ve Yanpar-Yelken (2010), Şahin ve Arcagök (2014), Yaman ve Yazar (2015), Yıldırım (2015) ve Ayaz'ın (2016) araştırmalarının cinsiyete ilişkin bulgularıyla benzerlik göstermektedir. İzci ve Koç'un (2012) "Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenmeye ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi" başlıklı çalışmasında ise, kız öğretmen adayları lehine bir farklılık bulunmuştur ve bu açıdan bu araştırma bulgusu ile benzerlik göstermemektedir. Aynı şekilde Uzunboylu ve Hürsen'in (2013) araştırma sonucuna göre kadın öğretmenlerin "Öz Yönetim" yeterlikleri erkek öğretmenlerin yeterliklerine oranla daha yüksektir ve bu bulgu araştırmanın bulgusuyla benzerlik göstermemektedir.

3. Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlik algıları mezun oldukları fakülteye göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlik algılarının mezun oldukları fakülteye göre anlamlı fark gösterip göstermediği Tablo 4'te görülmektedir:

Tablo 4

Çalışma Grubunun Mezun Olduğu Fakülteye Göre Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlik Algı Düzeylerinin t-Testi Sonuçları

Boyut	Mezun Olunan Fakülte	N	X	S	Sd	t	p
Öz Yönetim	Eğitim Fakültesi	38	3.97	.58	81	.505	.615
	Diğer Fakülte	45	3.90	.70			
Öğrenmeyi Öğrenme	Eğitim Fakültesi	38	3.90	.60	81	.288	.774
	Diğer Fakülte	45	3.86	.70			
İnisiyatif ve Girişimcilik	Eğitim Fakültesi	38	4.02	.50	81	.166	.868
	Diğer Fakülte	45	4.00	.73			
Bilgiyi Elde Etme	Eğitim Fakültesi	38	4.00	.67	81	.592	.556
	Diğer Fakülte	45	4.10	.78			
Dijital	Eğitim Fakültesi	38	3.93	.83	81	1.585	.117
	Diğer Fakülte	45	4.21	.78			
Karar Verebilme	Eğitim Fakültesi	38	3.85	.70	81	.646	.520
	Diğer Fakülte	45	3.96	.79			
Genel	Eğitim Fakültesi	38	3.95	.53	81	.151	.880
	Diğer Fakülte	45	3.97	.65			

Tablo 4 incelendiğinde, cinsiyet değişkeninde olduğu gibi, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlik algılarının mezun olunan fakülte değişkeni açısından anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir ($t_{(81)}=.151$, $p > .05$). Dolayısıyla mezun olunan fakülte türünün öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlik algıları açısından bir farklılık yaratmadığı söylenebilir. Alt faktörler açısından bakıldığında da yine mezun olunan fakülte türü açısından anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Araştırmanın bu bulgusu Yaman ve Yazar'ın (2015) bulgularıyla benzerlik göstermektedir.

4. Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlik algıları mesleki kıdeme göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlik algıları ile mesleki kıdemleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığına yönelik veriler Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5

Çalışma Grubunun Mesleki Kıdemine Göre Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlik Algıları Düzeylerinin Kruskal Wallis H-Testi Sonuçları

Mesleki Kıdem	N	Sıra Ort	Sd	X ²	p
0 – 5 Yıl	13	41.73	5	5.83	.324
6 – 10 Yıl	9	40.00			
11 – 15 Yıl	16	44.56			
16 – 20 Yıl	24	46.00			
21 – 25 Yıl	20	34.20			
26 Yıl ve Üzeri	1	82.50			

Tablo 5 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlik algılarının mesleki kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür ($X^2(5) = 5.83$, $p > .05$). Bu bulgu Ayaz'ın (2016) araştırma bulgularıyla benzerlik göstermektedir. Ancak Yaman ve Yazar (2015) tarafından yapılan araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlik algı düzeyleri kıdeme göre farklılık göstermektedir, 6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri daha yüksektir ve bu araştırma bulgularıyla benzerlik göstermemektedir. Aynı şekilde Yıldırım (2015) yeterlik alanlarının üçünde ("Öğrenmeyi Öğrenme", "Bilgiyi Elde Etme" ve "Dijital Yeterlikler") kıdeme bağlı olarak farklılıklar olduğu; ortalama olarak 21-30 yıl arası kıdem sahibi öğretmenlerin diğerlerine göre daha yüksek yeterlik algısına sahip olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu bulgu, bu araştırmada elde edilen bulgularla çelişmektedir. Bozat, Bozat ve Hürsen (2014) de araştırmalarının sonucunda, yaşam boyu öğrenme yeterlik algı düzeylerinin 1-5 yıllık mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin lehine farklılık gösterdiğini ve daha kısa süreli mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin daha yüksek yaşam boyu öğrenme yeterlik algısına sahip olduğuna ulaştırmışlardır. Bu bulgu, araştırma bulgularıyla paralellik göstermemektedir. Aynı şekilde Şahin ve Arcagök'ün (2014) araştırma sonucu da öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlik algılarının kıdeme göre anlamlı farklılık gösterdiğini belirtmekte ve bu araştırma bulgularıyla benzerlik göstermemektedir.

Sonuç ve Öneriler

İçinde bulunduğumuz bilgi çağı ve küreselleşme ile çok hızlı bir şekilde değişip gelişen teknolojiler, bireylerin yalnızca okulla sınırlı kalmayan ve ömürleri boyunca devam eden, dolayısıyla onları çağın değişimine uyum sağlayabilecekleri yaşam boyu öğrenme yeterliklerine sahip olmaları ile mümkün olmaktadır. Gelecek nesilleri yetiştirme görevinde en büyük sorumluluğa sahip olan öğretmenlerin kendilerinin de yaşam boyu öğrenme yeterlik algılarının yüksek olması, yetiştirecekleri öğrencilere hem rol model olmaları hem de bu özelliklerini onlara yansıtmaları açısından önem taşımaktadır.

Bu araştırmanın amacı, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2015-2016 eğitim-öğretim yılında (21-25 Mart 2016) Mersin'de düzenlenen "Öğrenme-Öğretme Kuram ve Yaklaşımları" konulu hizmet içi eğitime katılan 83 öğretmenin yaşam boyu öğrenme yeterlik algı düzeylerini ortaya koymak ve cinsiyet, mezun olunan fakülte, kıdem gibi değişkenler açısından incelemektir. Araştırmaya eğitime katılan tüm öğretmenler dâhil olduğundan ayrıca bir örneklem seçimine gidilmemiş, tüm çalışma grubuna ulaşılmıştır. Veriler Hürsen ve Uzunboylu (2011) tarafından geliştirilen "YBÖYAÖ" ve araştırmacı tarafından eklenen demografik sorularla toplanmıştır. Hizmet içi eğitime katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğunun erkek olduğu, mesleki kıdem süresi 16-20 yıl arasında olan ve diğer öğretmenlere göre emeklilikleri daha yakın olan öğretmenlerin eğitime katıldığı görülmüştür. Kıdem süresi yüksek olan öğretmenlerin hâlihazırda yaşam boyu öğrenme türlerinden biri olan ve gönüllülük esasına dayanan bir özellik gösteren bu tür hizmet içi eğitimlere katılıyor olmalarının, yaşam boyu öğrenme yeterlik algıları açısından önem arz eden bir durum olduğu düşünülmektedir.

Nitekim Bozat, Bozat ve Hürsen (2014) de hizmet içi eğitimlerin öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlik algılarını yükseltmenin bir yolu olarak genç öğretmenler kadar kıdem süresi yüksek olan öğretmenlerin de katılmasını sağlama amacıyla yapılması gerektiğini önermişlerdir. Yine araştırmaya katılan öğretmenlerin neredeyse yarı yarıya Eğitim Fakültesi ve öğretmenlik mesleğine kaynak teşkil eden diğer fakültelerden mezun oldukları görülmüştür.

Araştırma verilerine göre, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlik algıları genel olarak yüksek düzeydedir. Hatta alt boyutlar arasında da ciddi bir farklılık bulunmamakta, ancak öğretmenlerin kendilerini özellikle “Dijital Yeterlikler”, “Bilgiyi Elde Etme” ve “İnisiyatif ve Girişimcilik” alt boyutlarında daha yeterli gördükleri anlaşılmaktadır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaşam boyu yeterlik algıları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemiş, hem kadın hem erkek öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlik algılarının yüksek olduğu görülmüştür. Alt faktörler incelendiğinde de yine cinsiyetler arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Aynı şekilde öğretmenlerin mezun oldukları fakülte türü ile yaşam boyu öğrenme yeterlik algıları arasında ve alt boyutlarda anlamlı bir farklılık çıkmamıştır. Yarıya yakını Eğitim Fakültelerinden diğer yarıya da diğer fakültelerden mezun olan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlik algıları benzer düzeydedir. Araştırmada incelenen son değişken olan “kıdem” ise yine öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlik algıları ile anlamlı bir farklılık göstermemiştir. Mesleğe yeni başlayan ve emekliliği yaklaşan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlik algıları benzer düzeydedir. Bilgi çağında olduğumuz ve gelişmelere hızlı ayak uydurmanın önemli olduğu bir devirde bu araştırma bulgusunun gerçek durumla çelişir gibi görüldüğü düşünülmektedir. Bu durum, yapılan araştırmaların daha derin, geçerli ve güvenilir sonuçlara ulaşabilmek için uygun beceri ölçen araçlarla desteklenmesi ve Yüksel vd.’nin (2016) de belirttiği gibi karma desenli çalışmalar yapılması gerektiğini ortaya koymaktadır. Alan yazında sayısı yetersiz olduğu için, özellikle öğretmenleri yetiştiren öğretim elemanlarının yaşam boyu öğrenme yeterlik algıları düzeyini belirleyen daha fazla çalışma yapılması önerilebilir. Bir diğer öneri de Milli Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenen öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitimlerin her yaş ve cinsiyetten öğretmenin yaşam boyu öğrenme yeterlik algı düzeylerini artıracak şekilde hazırlanması olarak belirtilebilir.

Kaynakça

- Arslan-Cansever, B. (2009). Avrupa Birliği eğitim politikaları ve Türkiye'nin bu politikalara uyum sürecinin değerlendirilmesi. *International Online Journal of Educational Sciences*, 1(1), 222-232. 04.05.2017 tarihinde http://www.iojes.net/userfiles/article/iojes_144.pdf adresinden alınmıştır.
- Ayaz, C. & Ünal, F. (2016). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(44), 847-856. 15.05.2017 tarihinde http://www.sosyalarastirmalar.com/cilt9/sayi44_pdf/5egitim/ayaz_cihat.pdf adresinden alınmıştır.
- Ayra, M. & Kösterelioğlu, İ. (2015). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin mesleki öz yeterlik algıları ile ilişkisi. *Education Sciences*, 9(5), 17-28. <http://dx.doi.org/10.12739/NWSA.2015.10.1.1C0630>
- Bilasa, P. & Arslangilay, A. S. (2016). Ortaöğretim öğretmenlerinin katıldıkları hizmet içi eğitim etkinliklerine ait görüşleri (Yalova-Erzurum hizmet içi eğitim örneği). *International Journal of Human Sciences*, 13(1), 1058-1071. doi:10.14687/ijhs.v13i1.3552
- Bozat, P.; Bozat, N.; & Hürsen, C. (2014). The evaluation of competence perceptions of primary school teachers for the lifelong learning approach. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 140, 476-482. doi: 10.1016/j.sbspro.2014.04.456
- Dağhan, G., Kibar, P. N., Çetin, N. M., Telli, E., & Akkoyunlu, B. (2015). Öğretmen adaylarının sosyal medya destekli bilimsel iletişimi kullanmaları üzerine nitel bir çalışma. *Türk Kütüphaneciliği* 29(2), 258-274. 15.05.2017 tarihinde <http://tk.org.tr/index.php/TK/article/view/2545/2545> adresinden alınmıştır.
- Demirel, M. (2009). Lifelong learning and schools in the twenty-first century. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 1(1), 1709-1716. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2009.01.303>
- Diker-Coşkun, Y. & Demirel, M. (2012). Üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 42, 108-120. 15.05.2017 tarihinde <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/hunefd/article/view/5000048222/5000045542> adresinden alınmıştır.
- Dinçer, S. (2017). Ortaokul öğrencilerinin bilgisayar okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi ve ölçme-değerlendirme araçlarının yapısı. *İlköğretim Online*, 16(3), 1329-1342. Doi: 10.17051/ilkonline.2017.330261
- European Communities. (2017). Key competences for lifelong learning, European Reference Framework. 10.05.2017 tarihinde <https://www.erasmusplus.org.uk/file/272/download> adresinden alınmıştır.
- Gencel-Evin, İ. (2013). Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme yeterliklerine yönelik algıları. *Eğitim ve Bilim*, 38(170), 237-252.
- Güleç, İ.; Çelik, S. & Demirhan, B. (2012). Yaşam boyu öğrenme nedir? Kavram ve kapsamı üzerine bir değerlendirme. *Sakarya University Journal of Education*, 2/3, 34-48. 10.05.2017 tarihinde <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/192264> adresinden alınmıştır.
- Hargreaves, D. H. (2004). *Learning for life: The foundations for lifelong learning*. Great Britain: The Policy Press.
- HBÖGM (Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü). (2015). *Türkiye hayat boyu öğrenme strateji belgesi ve eylem planı (2014-2018)*. 20.04.2017 tarihinde http://hbogm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2015_04/20025555_hbostratejibelgesi_2014_2018.pdf adresinden alınmıştır.
- İzci, E. & Koç, S. (2012). Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenmeye ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(9), 101-114. 20.04.2017 tarihinde <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/adyusbd/article/view/5000041730/5000039258> adresinden alınmıştır.

- Karakuş, C. (2013). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 26-35. 25.04.2017 tarihinde <http://jret.org/FileUpload/ks281142/File/04.karakus.pdf> adresinden alınmıştır.
- Karasar, N. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemi: "Kavramlar ilkeler teknikler"* (27. Basım). Ankara: Nobel.
- Kılıç, H. & Ayvaz-Tuncel, Z. (2014). İlköğretim branş öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik düzeyleri ve yaşam boyu öğrenme eğilimleri. *International Journal of Curriculum and Instructional Studies*, 4(7) 25-37.
- Kılıç, Ç. (2014). Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenmeye yönelik algıları. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(4), 79-87. 25.04.2017 tarihinde <http://www.jret.org/FileUpload/ks281142/File/08.kilic.pdf> adresinden alınmıştır.
- Kuzu, S.; Demir, S. & Canpolat, M. (2015). Evaluation of life-long learning tendencies of pre-service teachers in terms of some variables. *Journal of Theory & Practice in Education (JTPE)*, 11(4), 1089-1105. 25.04.2017 tarihinde <http://eku.comu.edu.tr/article/view/1044000338/5000135000> adresinden alınmıştır.
- Official Journal of the European Union. (2006). Recommendation of the European Parliament and of the Council of 18 December 2006 on key competences for lifelong learning (2006/962/EC). 10.05.2017 tarihinde <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006H0962&from=EN> adresinden alınmıştır.
- Oral, B & Yazar, T. (2015). Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenmeye ilişkin algılarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Electronic Journal of Social Sciences*, 14(52), 1-11. 10.05.2017 tarihinde <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/esosder/article/view/5000086014/5000085658> adresinden alınmıştır.
- Özçiftçi, M. & Çakır, R. (2015). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve eğitim teknolojisi standartları özyeterliklerinin incelenmesi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 5(1), 1-19. 10.05.2017 tarihinde <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/etku/article/view/5000093909/5000087456> adresinden alınmıştır.
- Özdamlı, F. & Özdal, H. (2015). Life-long learning competence perceptions of the teachers and abilities in using information-communication technologies. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 182, 718-725. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.04.819>.
- Selvi, K. (2011). Teachers' lifelong learning competencies. *International Journal of Curriculum and Instructional Studies*, 1(1), 61-69.
- Şahin, Ç. & Arcagök, S. (2014). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri düzeyinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Journal of Social Sciences/Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(16), 394-417. 25.04.2017 tarihinde <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/adyusbd/article/view/5000041570/5000039098> adresinden alınmıştır.
- Şahin, M., Akbaşlı, S. & Yanpar-Yelken, T. (2010). Key competences for lifelong learning: The case of prospective teachers. *Educational Research and Reviews*, 5(10), 545-556. 10.05.2017 tarihinde <http://www.academicjournals.org/journal/ERR/article-full-text-pdf/1AFAAD24190> adresinden alınmıştır.
- Tunca, N., Alkın-Şahin, S. & Aydın, Ö. (2015). Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 432-446. DOI: 10.17860/efd.92694
- Uzunboylu, H. & Hürsen, C. (2013). Evaluation of teachers' attitudes and perceptions of competence regarding lifelong learning. *Croatian Journal of Education: Hrvatski časopis za odgoj i obrazovanje*, 15(3), 177-204. 10.05.2017 tarihinde <https://hrca.hr/file/164780> adresinden alınmıştır.
- Uzunboylu, H. & Hürsen, Ç. (2011). Lifelong learning competence scale (LLCS): The study of validity and reliability. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 41(41), 449-460.
- Uzunboylu, H. & Selcuk, G. (2016). Lifelong learning competency perceptions of teacher candidates according to a teacher training program. *Anthropologist*, 24(1), 119-125.

- Üstündağ, M. T.; Güneş, E. & Bahçivan, E. (2017). Turkish adaptation of digital literacy scale and investigating pre-service science teachers' digital literacy. *Journal of Education and Future*, (12), 19-29. 10.09.2017 tarihinde <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/332115> adresinden alınmıştır.
- Yalız-Solmaz, D. (2017). Relationship between lifelong learning levels and information literacy skills in teacher candidates. *Universal Journal of Educational Research*, 5(6), 939-946. Doi: 10.13189/ujer.2017.050605
- Yalız-Solmaz, D. & Aydın, G. (2016). Evaluation of lifelong learning tendencies of pre-service teachers. *The Anthropologist*, 24(1), 55-63.
- Yaman, F. & Yazar, T. (2015). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin incelenmesi (Diyarbakır ili örneği). *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(4), 1553-1566. 10.05.2017 tarihinde <http://79.123.169.199/ojs/index.php/Kefdergi/article/view/266/274> adresinden alınmıştır.
- Yavuz-Konokman, G. & Yanpar-Yelken, T. (2014). Eğitim fakültesi öğretim elemanlarının yaşam boyu öğrenme yeterliklerine ilişkin algıları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(29-2).
- Yazçayır, N. & Selvi, K. (2015). Information and communication technology competencies of class teachers. *International Journal of Innovative Research in Education*, 1 (1), 28-38.
- Yıldırım, Z. (2015). *Sınıf öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeye yönelik yeterlik algıları ve görüşleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yüksel, S.; Gündoğdu, K.; Akyol, B. & Akar-Vural, R. (2016). Hayat boyu öğrenme konusunda yayımlanan tez ve makalelere ilişkin bir içerik analizi: 2000-2015. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2), 1491-1513. Doi:10.17556/jef.88957

Extended Abstract

Perceived Lifelong Learning Competencies of High School Teachers Attending an In-Service Teacher Training Seminar

With the impact of globalization and information society, it is now of great importance for individuals to adjust to changing conditions in order to achieve success in all fields of life. The key point here is to train individuals in order to deal with the needed qualities. This is among the most important roles of the teachers. However, in order for the teachers to achieve this mission, they themselves have to have some important qualities such as lifelong learning competencies. The main point of lifelong learning is that learning can occur at any time or place, without any restrictions on individuals' year of graduation. Lifelong learning prepares the individual for the rapidly changing conditions of the information age and increases their life skills. Lifelong learning is among the competencies a teacher must have. It is of great importance for teachers to have lifelong learning competencies considering their students' needs. European Commission and Parliament decided on some key lifelong learning competencies in 2006. Each individual needs to have these eight key competencies so as to be successful in "communication in the mother tongue and foreign languages, mathematical and basic competences in technology and science, digital, social and civic competences, learning to learn, sense of initiative and entrepreneurship, cultural awareness and expression" (European Communities, 2007; Official Journal of the European Union, 2006).

The aim of this study is to evaluate the perceived lifelong learning competencies of 83 high school teachers who voluntarily attended the in-service teacher training seminar titled "Learning-Teaching Theories and Approaches" in Mersin In-Service Training Institute in the 2015-2016 academic year. The data were collected with the demographic questions added to the "Lifelong Learning Competence Scale" developed by Uzunboylu and Hürsen (2011). The results showed that perceived lifelong learning competency levels of the teachers were high. The perceived lifelong learning competencies of the teachers did not show a meaningful difference based on gender, major and length of service. When the sub factors were examined, the results were the same.

The findings of this study suggested that in addition to using these kinds of scales, other tools evaluating skills and using mixed methods could help reaching more detailed and deeper findings. Another suggestion is to do more research on the academic staff who would educate teachers about lifelong learning competencies in the future. In-service training programs prepared by the Ministry of Education can also include more teachers from all ages and gender with a focus on lifelong learning competencies and qualities.